

**TREBALL FINAL DE GRAU EN
MESTRA D'EDUCACIÓ
PRIMÀRIA**

**MISSATGES EN
MULTILLENGUATGES PER A
PERSONES DISCAPACITADES**

ALUMNA: Paula Bellés Montoliu

TUTOR DEL TFG: Miquel Ortells Roca

**ÀREA DE CONEIXEMENT: Teoria i
Història de l'Educació**

CURS ACADÈMIC: 2017/2018

ÍNDEX

1. Agraïments.....	3
2. Resum.....	3
3. Justificació.....	4
4. Introducció teòrica.....	5
5. Metodologia.....	8
6. Resultats.....	10
7. Conclusions i/o discussions.....	12
8. Bibliografia i webgrafia.....	14
9. Annexos.....	15

1. Agraïments

Al Grup d'Indagació, Anàlisi i Treball sobre Discapacitat de la Fundació ISONOMIA de l'UJI.
A Miquel Ortells Roca, Mestre d'Educació Especial i tutor del Treball Final de Grau.
A Cèsar Gimeno Nebot, Membre de l'Associació Diversitat Funcional Universitària (ADFU).
A María José Ortí Porcar, Coordinadora del Grup de Treball sobre Discapacitat Isonomia.
A Simón Sampedro Sánchez, artista especialista en fotografia conceptual.

2. Resum

Aquest treball analitza les dificultats que es troben les persones amb discapacitat per poder accedir a qualsevol tipus d'informació i formar part activa de la societat. Per a açò, s'ha partit dels diferents inconvenients que es troben en el seu dia a dia, els que no els deixen exercir plenament dels seus drets com a persones. En un text qualsevol, apareixen barreres comunicativo-lingüístiques que impedeixen que una persona amb discapacitat pugui accedir al missatge, és per açò que la majoria de publicacions no estan pensades per a tot tipus de destinataris; és a dir, no se'ls té en compte. L'accessibilitat pretén integrar en la societat a persones amb tot tipus de discapacitats, ja siguin cognitives, motrius o sensorials. Per a açò, des de la fundació ISONOMIA de l'UJI s'ha dut a terme un projecte en el qual s'han traduït vint definicions d'imatges i una introducció, a llenguatge facilitat. L'objectiu principal d'aquest treball és que totes les persones tinguin accessibilitat a la informació, incidint en les persones amb diversitat funcional. Com a resultat, s'ha obtingut descripcions dels conceptes que reflecteixen les imatges d'una exposició fotogràfica, traduïts a llenguatge facilitat.

Paraules clau: comunicació, discapacitat, barreres lingüístiques, accessibilitat, multilinguatge.

3. Justificació

Els resultats de l'*Enquesta de Discapacitat, Autonomia personal i situacions de Dependència* indiquen que en 2008 hi havia a Espanya més de 4 milions de persones afectades per algun tipus de discapacitat, la qual cosa es correspon aproximadament al 9% de la població (INE, 2008).

Malgrat els esforços del col·lectiu, moltes d'aquestes persones no estan integrades plenament en la societat en la qual vivim, ja que es troben amb nombroses barreres que els exclouen d'alguna manera o una altra. Presenten disfuncions cognitives, motrius i sensorials que determinen una limitació en el funcionament de la persona i en l'assoliment dels coneixements. Per això, una societat solidària compensa aquests dèficits mitjançant la cultura, per a que puguin exercir els seus drets plenament.

En aquest estudi ens centrarem en les barreres lingüístiques que impedeixen a les persones amb discapacitat comprendre plenament qualsevol comunicat, informació o activitat; i que, per tant, els crea una **barrera social**. Els éssers humans tenim una sèrie de **drets i llibertats** que hem d'exercir i fer respectar. No obstant això, no en tots els casos és així. Per això és important donar visibilitat a l'exclusió que sofreixen les persones que presenten algun tipus de discapacitat: perquè puguin exercir el seu dret.

Per a això, a la Fundació ISONOMIA de l'UJI s'ha dut a terme un projecte que tracta de traduir textos referents a diversos perfils professionals i definicions conceptuals de fotografies perquè persones amb discapacitat puguin accedir a la informació de la mateixa manera que ho fem la resta, amb una comprensió més plena. Per tal de fer açò, hom segueix un manual d'instruccions publicat per l'*Associació Europea de Societats de Persones amb Discapacitat Mental (International League of Societies for Persons with a Mental Handicap, ILSMH)* en el qual s'expliquen una sèrie de passos que cal seguir per elaborar o traduir un text a llenguatge facilitat.

Aquesta traducció ha estat realitzada per la meua part -tot seguint el manual d'instruccions esmentat sobre l'ús de "Llenguatge facilitat"-, facilitant el llenguatge i la comprensió de textos que descriuen diferents imatges, realitzades per l'artista plàstic Simón Sampedro, membre de la Fundació ISONOMIA.

4. Introducció teòrica

Qualsevol manifestació lingüística, ja sigui emesa de manera oral o escrita, representa una sèrie de continguts i conceptes que el destinatari ha de conèixer per poder entendre el missatge. Aquesta manifestació és realitzada per transmetre contingut, del tipus que sigui: pot ser informació sobre un tema, pot ser un avís, una notícia important, pot ser un text per convèncer, per advertir, per entretenir, per divertir... Deia Umberto Eco en *Lector in Fábula* (1987): “*Un texto representa una cadena de artificios expresivos que el destinatario debe actualizar*” (p. 73). Perquè això sigui possible, el receptor ha de tenir un coneixement previ sobre el tema del qual es parla, i també ha de conèixer el llenguatge i les expressions que en ell s'empren. Per poder entendre el missatge, el receptor ha d'interpretar-ho, posant en comú tots els coneixements que aquest tingui sobre aquest tema. És a dir, sempre ha de fer ús del seu context o entorn lingüístic.

Aquesta és la teoria, però en la pràctica ens adonem que el llenguatge que considerem ordinari o col·loquial no està realment adaptat perquè totes les persones o grups socials puguin entendre-ho, i fer-los partícips d'això. Coneixements previs, coneixement del llenguatge i capacitat d'interpretació són condicions que s'han de donar per poder interpretar qualsevol missatge, i saber allò que en ell es diu.

Però, què ocurriria si no coneguérem la llengua i no fórem capaços de descodificar el signes amb els quals l'emissor o emissora ha construït el missatge? O si no coneguérem el tema sobre el qual s'està parlant i per tant, no tinguérem suficients coneixements previs? O, si les expressions i els conceptes que aparegueren no els coneguérem, i per tant, no compenguérem el seu significat? El que ocurriria és el que li ocorre a moltes persones amb diversitat funcional: hi apareixen barreres lingüístiques-comunicatives, i per tant, socials, que dificulten el seu accés al significat del missatge.

Sovint sembla que un gran nombre de persones que sofreixen algun tipus discapacitat no tenen el dret a rebre tots aquests tipus de missatges, ja que han estat pensats perquè un grup concret de gent -normalment normo-lectors o normo-auditors- pugui entendre'ls, però no tota la societat.

Esta obvia condición de existencia de los textos parece chocar con otra ley pragmática no menos obvia que, si bien ha podido permanecer oculta durante gran parte de la historia de la teoría de las comunicaciones, ya no lo está en la actualidad. Dicha ley puede formularse fácilmente mediante el lema: la competencia del destinatario no coincide necesariamente con la del emisor.
(Eco, 1987, p.77)

Així, els mitjans de comunicació: la televisió, la premsa, la ràdio... s'emeten comunicats, pensats amb la pretensió i el pressupòsit que "tothom" pugui entendre'ls, i per tal d'elaborar aquests missatges es basen en el context de les persones, emprant exemples i expressions conegudes i utilitzades per tots i totes. No obstant això, cal tindre en compte que el context d'una persona amb diversitat funcional no és la mateixa que la d'una persona que

no la té, ja que una persona amb una deficiència intel·lectual no va a poder entendre aquests comunicats degut a que el llenguatge en el qual s'expressen els mitjans de comunicació no és un llenguatge conegut per ells. El seu vocabulari, normalment, és molt més limitat ja que per les seves vivències i el context en el que es desenvolupen dia a dia, no utilitzen, escolten, ni coneixen moltes expressions o conceptes abstractes que nosaltres sí podem conèixer.

És per tot això, que a l'hora d'elaborar un missatge cal tenir present la diversitat dins de la societat, per fer ús de les expressions adequades i que aquestes puguin ser enteses per tothom. Continuant amb la reflexió d'Eco (1987):

Para organizar su estrategia textual un autor debe referirse a una serie de competencias (expresión más amplia que "conocimiento de los códigos") capaces de dar contenido a las expresiones que utiliza. Debe suponer que el conjunto de competencias a que se refiere es el mismo al que se refiere su lector.(p.80)

Tots els ciutadans que pertanyen a la Unió Europea tenen el dret de participar en la vida socioeconòmica de la societat en la que viuen. És fonamental que qualsevol persona pugui tenir accés a informació relacionada amb la cultura, la justícia, l'educació, la salut, la seguretat, l'economia, l'alimentació, la política, etc. Malgrat el reconeixement oficial d'aquest dret, com bé explica el document "El Camí Més Fàcil" (ILSMH, 1998), hi ha un grup de persones que estan exclosos de tot aquest tipus d'informació, pel fet que sofreixen una disminució d'algunes de les seves capacitats. Com bé s'explica en:

No obstant, les actuals estructures neguen l'accés a la informació a un gran nombre de persones de les quals les capacitats per a la lectura, l'escriptura o l'entesa, estan disminuïdes. Són diverses les raons per les quals determinades persones tenen problemes relacionats amb la seva capacitat de llegir i escriure i d'entendre, i entre els afectats es troben les persones que pateixen retard mental o un altre tipus de discapacitat, les persones que van rebre una formació cultural limitada, les persones amb problemes socials i els immigrants la llengua materna dels quals no és la llengua oficial del seu país d'adopció.

Aquestes persones que presenten problemes per a llegir, escriure o entendre un text, en lloc de rebre ajudes per a facilitar-los la informació, se'ls nega l'accés a aquesta. Aquesta és una barrera lingüística en la que se'ls nega un dret social. L'accessibilitat, aleshores, no consisteix solament en la desaparició de barreres físiques perquè qualsevol persona amb discapacitat pugui accedir als llocs amb cadira de rodes. Aquest terme és molt més ampli, ja que l'accessibilitat no és només física. Com bé diu Diaz-Cintas, en "La accesibilidad a los medios de comunicación audiovisual a través del subtítulado y de la audiodescripción" (2010):

Hoy día, la accesibilidad implica la integración social de personas con discapacidades no solo físicas sino también sensoriales y cognitivas. Y es por ello que, desde esta perspectiva, se podría afirmar que las personas con

discapacidades auditivas y visuales han sufrido un mayor grado de marginación en España, ya que sus necesidades de integración no han sido atendidas de manera sistemática.(p.157)

Des de l'Associació Europea ILSMH s'ha impulsat el projecte de crear directrius per a la informació de fàcil lectura i poder traduir-les a totes les llengües de la Unió Europea. D'aquesta manera tota la societat europea podrà accedir a qualsevol tipus d'informació, i així posar fi als desavantatges que sofreixen les persones amb diversitat funcional en quant a discriminació en el llenguatge i la comunicació. Aquestes directrius estan destinades per a persones amb qualsevol deficiència, però especialment, estan destinades a les persones amb retard mental.

Les Directrius Europees per Generar Informació de Lectura Fàcil recollides en *El camí més fàcil* (1998) han sigut elaborades per un grup d'experts provinents de quatre països europeus diferents. L'objectiu principal és que en qualsevol país de la UE es puguin utilitzar aquestes directrius per a generar textos accessibles a tothom. Cal tenir en compte que no totes les persones que pateixen disminucions relacionades amb l'accés a la informació llegeixen amb la mateixa fluïdesa, o processen un text de la mateixa manera. Com a conseqüència, crear un contingut que siga fàcil d'entendre per a tothom, és impossible. No obstant això, l'Associació Europea ILSMH recull en el seu manual *El Camí Més Fàcil*(1998) una sèrie de pautes que cal seguir a l'hora d'elaborar un text facilitat:

El concepte de "lectura fàcil" no pot ser universal i elaborar un text que s'adapti a les capacitats de totes les persones amb problemes de lectura i escriptura i de comprensió, resulta una tasca impossible. No obstant això, les característiques generals dels documents de lectura fàcil són les següents:

- Utilitzar un llenguatge simple i directe*
- Expressar una sola idea per frase*
- Evitar els tecnicismes, les abreviatures i les inicials*
- Estructurar el text de manera clara i coherent*

La Fundació Isonomia és una entitat sense ànim de lucre d'àmbit estatal, dependent de la Universitat Jaume I de Castelló, la fi principal de la qual consisteix a promoure la igualtat d'oportunitats entre homes i dones així com d'altres col·lectius social, econòmica, laboral, educativa i culturalment desfavorits o susceptibles de sofrir discriminació, en tots els àmbits de la vida de les persones, amb la finalitat de contribuir a una societat més justa i més igualitària. La xarxa Isonomia està integrada per persones, entitats públiques i privades, empreses i municipis (representats pels seus ajuntaments), que treballen per impulsar la igualtat efectiva, d'oportunitats i de tracte, de dones i homes i prevenir la violència contra les dones. (Fundació ISONOMIA, 2018)

5. Metodologia

Malgrat els avanços realitzats en el reconeixement dels drets de persones discapacitades, encara avui dia segueixen sofrint un rebuig a causa de l'exclusió que se'ls fa en determinats àmbits, com pot ser la celebració d'un acte al que no poden accedir físicament o la publicació d'un text que no entenen. Perquè desapareguin aquestes barreres hem d'investigar i actuar perquè les persones amb discapacitat tinguin els seus drets i tinguin una participació activa en la societat. I ho hem de fer "juntament amb elles".

Aquestes propostes es plantegen des del punt de vista d'un element que considerem nou: la consideració de tals dificultats i barreres des de la perspectiva del concepte d'«accessibilitat» i l'aplicació del «disseny per a tots» als instruments i fases de la recerca social. (Toboso, M., i Rogero, J., 2012, p.164)

Simón Sampedro, membre de la fundació ISONOMIA, ha realitzat una exposició fotogràfica, en la qual sota cada representació artística apareix una definició dels valors i/o coneixements que aquesta representa. En total sumen un total de vint imatges amb les seves corresponents definicions. Traduir-les a llenguatge facilitat ha estat el treball que he desenvolupat, atenent a les directrius generades per l'Associació Europea ILSMH, recollides en el manual *El Camí Més Fàcil*, editat, com havia dit més amunt, per l'Associació Europea ILSMH.

La utilització d'un llenguatge senzill sembla una feina fàcil; no obstant, la dificultat resideix en explicar de manera senzilla conceptes complicats. Per a ajudar a explicar, per exemple, un concepte abstracte, es fa ús d'imatges i símbols relacionats amb el tema per a facilitar la seva comprensió, com poder ser el llenguatge de signes o l'ús de pictogrames. A més, l'estructura del text ha de ser molt visual, és a dir, no pot hi haver un gran paràgraf replet d'oracions subordinades i/o coordinades. Cal escriure oracions curtes, amb una única idea principal explicada de manera breu i clara, exceptuant l'ús de paraules tècniques o que puguin suposar alguna dificultat, com són les sigles o abreviatures. En resum:

Un document de lectura fàcil pot ser definit, per tant, com aquell que conté només la informació més important, expressada i presentada de la forma més directa, de manera que el seu contingut pugui ser comprès pel major nombre possible de persones. (Associació Europea ILSMH, 1998).

Per a l'elaboració d'aquest treball s'han seguit una sèrie de fases:

1. Recopilació de temes: En primer lloc es van recollir tots els temes que havia tractat el Grup d'Indagació, Anàlisi i Treball (GIAT) sobre Discapacitat al llarg dels quinze anys de la seva història.

2. Agrupament o clusterització: Al tenir-los tots, els van categoritzar en dominis, és a dir, van agrupar idees que tractaven d'un mateix tema, així, van definir vint conceptes inclusius.
3. Creació d'imatges: A partir d'aquests vint conceptes, Simón Sampedro va crear les imatges que simbolitzaven cadascuna de les definicions.
4. Composició de les definicions: Diversos membres del GIAT van redactar les definicions i/o conceptes de les imatges, on s'explicava el missatge que representa cadascuna.
5. Traducció: Una volta van tenir tots els comentaris, els vaig traduir a Llenguatge Facilitat. Per a poder fer-ho vaig seguir els següents passos:
 - a. Revisió de la documentació formativa sobre LLF, anomenat "El Camí Més Fàcil":
 - a. Selecció de la informació més rellevant per a poder aplicar en aquest cas.
 - b. Redacció de les traduccions a llenguatge facilitat i posterior revisió.
6. Exposició fotogràfica: La exhibició d'aquest treball tindrà lloc en ...¹

Mitjançant la traducció d'aquestes imatges es desitja donar visibilitat a l'exclusió, i per tant a les dificultats que sofreixen els persones amb discapacitat per accedir al llenguatge públic. Per acabar amb aquesta exclusió, és pretén modificar la manera en la qual estan redactats diferents textos, que no el contingut, perquè puguin ser llegits i entesos per tota la societat.

¹ En la data de presentació del present informe, el GIAT encara no disposava d'una data concreta per a la realització de l'exposició.

6. Resultats

Com a resultats, hom ha realitzat la introducció i vint traduccions de l'exposició fotogràfica sobre diversitat conceptual. Aquestes traduccions a llenguatge facilitat estan relacionades amb diversos aspectes de la vida de les persones amb discapacitat, tals com l'accessibilitat, la lluita o la sexualitat.

El procés de traducció dels textos no ha estat un treball fàcil, ja que era la primera vegada que elaborava un text "de fàcil lectura". La selecció de la informació és un dels processos més importants, ja que classifiques els continguts més rellevants, i deixes de banda les explicacions o informacions complementàries. Una vegada tenim les idees principals, hem d'ordenar i relacionar paraules i expressions, de manera que aparegui una idea per oració. Tanmateix, en reduir la informació cal canviar la redacció d'aquesta i per tant, apareixen nombroses dificultats sintàctiques, semàntiques i pragmàtiques.

Al tenir seleccionats els conceptes més importants, es requereix treballar la redacció del text, afegint paraules i expressions per a formar oracions senzilles però lògiques. És ací on resideix la dificultat. Al tractar-se d'una adaptació a llenguatge facilitat, el vocabulari de què disposem s'empobreix, aleshores les expressions que utilitzem han de ser generals, amb un significat molt concret, és a dir, evitant els continguts abstractes. És necessari tenir en compte aquests aspectes, ja que el llenguatge ha d'estar adaptat als usuaris, i en aquest cas, els requeriments gramaticals han de ser poc elaborats. A més, cal estudiar l'ordre i la relació de les paraules perquè l'oració tinga sentit i estiga expressada de la manera més correcta i fàcil de llegir i entendre. Per tant, no sols es tracta de seleccionar la informació més important i redactar-la d'una manera més simple, sinó tenir en compte l'ordre i la disposició de cada paraula o expressió, així com el significat d'aquestes, perquè la comprensió del text siga possible.

A continuació, adjunte la llista dels vint conceptes que hem treballat. Les traduccions d'aquests podem encontrarles en l'Annex.

- 0 - Introducció
- 1 - Discapacitat
- 2 - Isonomia
- 3 - Exclusió
- 4 - Inclusió
- 5 - Família
- 6 - Mirades
- 7 - Visibilitat
- 8 - Accessibilitat
- 9 - Lluita
- 10 - Empatia
- 11 - Recursos
- 12 - Economia domèstica
- 13 - Autonomia personal

- 14 - Igualtat d'oportunitats
- 15 - Diversitat funcional
- 16 - Vida independent
- 17 - Professionals
- 18 - Assistència personal
- 19 - Sexualitat
- 20 - Dones amb diversitat funcional

7. Conclusions i/o discussions

La televisió és el mitjà de comunicació més utilitzat per la societat per a buscar informació i entreteniment. És un mitjà de fàcil accés, per això potser és el més utilitzat. Però, és de fàcil accés per a tothom? La resposta és evident, ja que qualsevol programa està exempt d'utilitzar llenguatge de signes o una adaptació de la informació per a persones amb retard mental. Les entitats públiques haurien de garantir l'accessibilitat universal de tots els éssers humans sense que cap discapacitat siga una barrera.

Però si es produïra una programació audiovisual accessible per a tothom, hauria d'haver-hi una intèrpret de signes perquè el contingut arribara a les persones sordes, i adaptacions en el llenguatge per a què persones amb retard mental pogueren comprendre'l. En aquest hi hauria un enriquiment per a un sector de la població, però potser un empobriment per a altres.

La societat està acostumada a escoltar missatges emesos amb un nivell de la llengua estàndard, i en alguns casos culta. Utilitzant vocabulari i expressions específiques d'un àmbit determinat, depenent de si es parla d'un tema econòmic, d'una pel·lícula de ciència-ficció o d'una notícia sobre música. En el cas que es realitzaren adaptacions en el contingut de la informació, si bé açò ho faria "accessible" a col·lectius que inicialment no tenien accés, per altra banda, gran part de la població veuria reduït el seu volum -i per tant, la seua riquesa- de vocabulari, sofrint d'aquesta manera un empobriment cultural.

Aleshores, què és el més correcte i just per a tothom? Que un sector de la població "sacrifique" un llenguatge abstracte i més culte per un llenguatge més fàcil i que així moltes persones puguen tenir els mateixos drets i privilegis i gaudir de la informació i l'entreteniment públic, o a l'inrevés?

En els casos més freqüents de traduccions i/o adaptacions de programes, pel·lícules o sèries, la ferramenta que s'utilitza és la subtitulació. En les televisions apareix l'opció de posar-te subtítols en cadascun dels programes emesos, no obstant aquesta subtitulació no és idèntica al contingut que es tracta. Les persones sordes demanen un intèrpret de signes perquè descriga millor tot el que està passant, així com descripcions específiques dels sorolls que s'emeten en cada moment, cosa que ajuda a entendre millor el contingut. A més, la utilització de l'autodescripció ajuda a les persones invidents a imaginar el que està ocorrent, no sols escoltant els diàlegs dels personatges.

Un cas paradigmàtic de bones pràctiques seria el de la coneguda cantant Rozalén, la qual compta amb una intèrpret del llenguatge de signes en els seus concerts i en alguns dels seus videoclips. Ella mateixa -Rozalén- adapta les cançons al llenguatge de traducció de signes i la seva intèrpret comunica tot el que l'artista diu. El que pretén és incloure i acostar a tota la societat a la seua poesia, i donar-los l'oportunitat de gaudir d'un concert en directe com fan milers de persones.

Des de el meu punt de vista, caldria buscar solucions perquè totes les persones, des de la idea de la "diversitat funcional", puguem gaudir de música, concerts, pel·lícules, sèries o programes de televisió tant com ho fem la resta. Una sèrie amb una intèrpret de signes pot ser "molestaria" algú, ja que desviaria l'atenció de la trama. Però què és més important? Que a una persona li aparega un quadre mentre està veient una sèrie o que un altra no puga veure-la perquè no té els recursos suficients per entendre-la?

Si tothom fórem més solidaris, les persones discapacitades no sofririen aquest tipus de discriminació cultural, però és clar, econòmicament no interessa compensar les seves necessitats.

8. Bibliografía i webgrafia

- Eco, U. (1987). *Lector in fabula. La cooperación interpretativa en el texto narrativo*. Barcelona, España: Lumen.
- Toboso-Martín, M. y Rogero-García, J. (2012). “Diseño para todos” en la investigación social sobre personas con discapacidad. *Revista Española de Investigaciones sociológicas*. doi: 10.5477/cis/reis.140.163
- Diaz-Cintas, J. (2010). *La accesibilidad a los medios de comunicación audiovisual a través del subtítulo y de la audiodescripción*. (Recuperado de https://cvc.cervantes.es/lengua/esletra/pdf/04/020_diaz.pdf el 10.05.2018)
- Freyhoff, G., Hess G., Kerr, L., Menzel, E., Tronbacke, B., y Van Der Veken, K.(1998). *El Camí Més Fàcil*. Associació Europea ILSMH. Pp 1-17.
- FUNDACIÓN ISONOMIA-UJI (2018). isonomia.uji.es (pàg. oficial de la Fundació Isonomia)

9. Annexos

Introducció - Exposició fotogràfica sobre diversitat conceptual

Aquesta exposició de fotos, elaborada pel Grup de Treball sobre Discapacitat Isonomia, vol, a través d'objectes quotidians com endolls, taps, bombetes, pines, claus..., definir alguns termes i relacionar-los amb les persones amb discapacitat. El Grup de Treball sobre Discapacitat Isonomia és una estructura de reflexió entorn de la diversitat funcional en el qual participen persones que manifesten algun tipus de discapacitat, ja siga física, sensorial, intel·lectual o malaltia mental. La finalitat d'aquest grup és proposar alternatives a les necessitats plantejades per les pròpies persones afectades amb el propòsit de millorar la qualitat de vida de les persones en general, i de les persones amb diversitat funcional en particular.

Adaptació:

Aquesta exposició de fotos l'ha feta el Grup de Treball sobre Discapacitat Isonomia. En ella expliquen el que volen dir algunes paraules que tenen relació amb les persones amb discapacitat. Per a això, utilitzen objectes del nostre dia a dia, com endolls, taps, bombetes, pines, claus...

En el Grup de Treball sobre Discapacitat Isonomia participen persones que tenen algun tipus de discapacitat relacionada amb el cos o la ment. Aquestes persones parlen, fan debats i busquen millorar la diversitat funcional. El que aquest grup vol aconseguir és ajudar a totes les persones, però especialment a les persones afectades per a que tinguin una vida millor i més fàcil.

Fotografia núm. 1 Discapacitat

Comprendre el món és tenir la competència d'anomenar realitats. Les paraules que s'usen fan el lloc on vivim. Com en altres moments ja va ocórrer, arriba l'hora de passar pàgina. Deixem enrere parlar de «dis-»: totes les persones tenim la capacitat de «funcionar» des de la comprensió de la diversitat. Avancem cap a la diversitat funcional.

Definició:

Les persones amb discapacitat inclouen a aquelles que manifesten deficiències físiques, mentals, intel·lectuals o sensorials a llarg termini que, en interactuar amb diverses barreres físiques i socials, pateixen impediments per a participar de manera plena i efectiva en la societat, en igualtat de condicions amb la resta de ciutadania. La Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, aprovada per Nacions Unides el 13 de desembre de 2006, recull aquesta definició provinent del *model social de la discapacitat*.

Adaptació:

Les persones amb discapacitat són les que tenen problemes amb el cos o la ment. En el dia a dia troben dificultats, ja que no tenen les mateixes condicions que la resta de persones. Aquesta definició ha sigut escrita per una Convenció Internacional que defensa els drets de les persones discapacitades.

Fotografia núm. 2 Isonomia

No ens diferenciem tant les unes dels altres: lleugers matisos de color en un format molt semblant. Però, què difícil és veure a primera vista que qualsevol altre o altra no és ni més ni menys que u o una!!!

Definició:

Isonomia és un concepte sorgit a la Grècia antiga que fa referència a la igualtat de drets civils i polítics de la ciutadania. Prenent com a base aquest concepte rep el nom la Fundació Isonomia, entitat sense ànim de lucre d'àmbit estatal, dependent de la Universitat Jaume I de Castelló, el fi principal de la qual és promoure la igualtat d'oportunitats i de tracte entre homes i dones, així com d'altres col·lectius social, econòmica, laboral, educativa i culturalment desfavorits o susceptibles de patir discriminació, en tots els àmbits de la vida de les persones, amb la finalitat de contribuir a una societat més justa i més igualitària. (Més informació en <http://isonomia.uji.es>)

Adaptació:

Isonomia vol dir igualtat de totes les persones. La Fundació Isonomia forma part de la Universitat Jaume I de Castelló. Treballen perquè totes les dones i els homes tinguin el mateix poder i les mateixes responsabilitats en el treball, l'educació, i altres grups.

Volen aconseguir que tots i totes siguem iguals en la vida.

Podeu trobar més informació en <http://isonomia.uji.es>

Fotografia núm. 3 Exclusió

Quan un lloc es fa tan estret que no permet compartir-se, sempre es queda fora aquell o aquella que és «un poc més diferent» que la resta de diferents-no-tant-diferents. L'exclusió és també popularment coneguda com «lleï de l'embut: l'ample per a mi, l'estret per a tu». Excloure és sempre el símptoma d'una derrota social. Quan es comença per aquest camí, ràpidament ens trobem menjant sopa de lletres.

Definició:

Exclusió fa referència a una sèrie d'expressions, principalment socials i econòmiques, que comporten a la pèrdua o negació dels drets fonamentals de les persones. Excloure, per tant, és deixar a algunes persones al marge de la societat i impedir que participen plenament en l'àmbit econòmic, laboral, formatiu, sociosanitari, de l'habitatge, relacional, polític i en el context espacial. L'exclusió redueix les oportunitats de les persones amb diversitat funcional per a consolidar una educació que els permeta aconseguir una ocupació, allunyant-los, així, entre altres, de les xarxes i activitats de les comunitats on resideixen. Les dones amb diversitat funcional, a causa de la desigualtat de gènere que encara existeix avui, pateixen un grau més alt d'exclusió.

Adaptació:

Exclusió és llevar els drets que tenen les persones.

Excloure és deixar a algunes persones fora

de realitzar activitats relacionades amb el treball, la salut o la casa.

L'exclusió aparta a les persones que tenen problemes

de tenir un lloc de treball o participar en activitats.

Les dones estan més excloses que els homes, per ser dones i no homes.

Fotografia núm. 4 Inclusió

La diferència parla de les persones amb diversitat funcional només dient que són diferents, no menys vàlides ni menys capaces. Només diferents. Si els hi donen l'oportunitat, si les deixen treballar juntes, demostraran que poden mantenir-se dempeus, complir la seua funció i donar color al grup. Seria tan monòton que totes i tots fórem idèntics a la resta!

Definició:

Inclusió és compartir les mateixes possibilitats perquè cada persona pugui exercir els seus drets i triar la seua destinació. La inclusió facilita la igualtat d'oportunitats perquè les dones i homes amb diversitat funcional puguin accedir, per exemple, a una educació que els permeti aconseguir una ocupació, a més de participar en les xarxes i activitats de les comunitats on resideixen. La inclusió integra a les persones en la societat i fa possible que

se senten capaces a l'hora de prendre les decisions que afecten les seues vides.

Adaptació:

Inclusió és donar les mateixes oportunitats a totes les persones perquè puguin triar el que volen ser.

La inclusió fa que les dones i els homes amb diversitat funcional

puguin tenir una bona educació i un bon treball.

La inclusió fa sentir a les persones segures d'elles mateixes, per a poder fer el que vulguin en la seva vida.

Fotografia núm. 5 Família

Tot i que les coses siguen clares i transparents en la família, les persones no sempre són capaces de «mantenir el tipus». De vegades, les pressions resulten tan fortes que arriben a modificar-les. Però, sempre poden donar la claredat de visió necessària per a seguir dempeus. Potser un poc doblegats, però no voltats!

Definició:

La família és el primer entorn en el qual la persona amb diversitat funcional ha d'aprendre a assimilar que les seues capacitats són diferents. El rol del nucli familiar pot ser decisiu en l'evolució de la persona a qui se li diagnostica la discapacitat, i encara més en el cas en què aquesta es detecte en l'instant del naixement o durant la infantesa. La família ha de mostrar empatia i transmetre-li seguretat amb el seu suport, evitant convertir-se en un òrgan protector que l'aïlle i li talle les ales; la família ha de promocionar l'autonomia de la persona amb diversitat funcional i induir-la a que iniciï el seu vol cap a la vida independent.

Adaptació:

Una persona amb diferències en el cos o la ment, aprèn des de xicotet o xicoteta, que no és igual a la seva família.

La família ha d'ajudar-li a millorar i a què es senta segur, però també ha de deixar-li espai per a que diga el que vol fer.

Ha de donar-li llibertat.

Fotografia núm. 6 Mirades

Sembla que a la majoria de persones els cal «ulleres-de-cul-de-got» per a poder veure clares les barreres mentals de les quals sovint fan gala! La ceguesa a la igualtat humana és més radical, més profunda i més dolenta que la causada per qualsevol de les malalties registrades en la Classificació Internacional de Malalties de l'OMS. I quan es tracta de les desigualtats de gènere que pateixen les dones amb diversitat funcional, aquesta ceguesa encara és més intensa. Per tant, calen ulleres amb vidres d'humanitat per a tots i totes!

Definició:

Mirada: acció de dirigir la vista cap a alguna cosa i fixar l'atenció en aquesta. Cap a les persones amb discapacitat hi ha mirades que transmeten el rebuig més ofensiu; mirades despectives que expressen menyspreu; mirades de llàstima, carregades de bones intencions, que socaven l'autoestima... Mirades que reflecteixen simpatia; mirades de comprensió implícita; mirades solidàries que reforcen les nostres reivindicacions i ens diuen endavant!... Les dones i homes amb diversitat funcional reben tots aquests tipus de mirades i, també, de «no-mirades», que són llambregades interrompudes en mil.lèsimes de segon amb l'objectiu de no veure-les. Les persones amb diversitat funcional estan/estem!

Adaptació:

Moltes vegades, les persones amb discapacitats són mirades de males maneres, de manera trista o rara.

Altres vegades, són mirades amb alegria i ànim.

Però hi ha vegades que no les miren, o no les volen veure.

Fan com si no existiren, però sí que existeixen.

Fotografia núm. 7 Visibilitat

Allò que no es veu no existeix, encara que siguin realitats humanes de carn i os. La visibilitat de les persones amb diversitat funcional no es redueix solament al fet que es facen visibles eixint al carrer i ocupant espais ciutadans, sinó també a visibilitzar les seues circumstàncies quotidianes, les seues necessitats i les seues lluites. És fonamental que es visibilitze que la discapacitat no és un problema individual sino fruit de les innombrables barreres, tant físiques com psicosocials, que la societat fomenta i que impedeixen que les persones amb diversitat funcional puguen desenvolupar les seues vides sense dificultats afegides.

Definició:

La paraula visibilitat prové en la seua etimologia del llatí *visibilitātis* fent referència a la possibilitat d'albirar (del verb llatí *videre* = veure) objectes a distàncies variables. La visibilitat en sociologia és un fenomen social que pretén la normalització de qualsevol forma de diversitat, mitjançant diferents tipus de manifestació, tant reivindicativa com passiva. És una postura de reafirmació de la dignitat humana basada a mostrar-se «tal com ets» i no «tal com vol la societat que sigues»; en aquest sentit la visibilitat és la culminació del dret a «ser un/una mateix/a».

Adaptació:

La paraula visibilitat ve del llatí, la qual significa poder veure objectes a diferents distàncies (lluny, prop...)

En sociologia, visibilitat és donar a conèixer d'una manera natural qualsevol tipus de diversitat.

Defensa la dignitat de les persones, mostrant-nos tal com som, i no com volen que sigues.

Fotografia núm. 8 Accessibilitat

Una poma és una poma i l'altura és l'altura. Però si es té fam, es pensa i es posa una rampa, l'altura es neutralitza i la poma esdevé aliment que nodreix. Negar la rampa, deixar la poma fora de l'abast, s'oposa al dret a l'alimentació; no promoure l'accessibilitat i mantenir les barreres físiques i mentals asfixia el dret a ser persona i a créixer.

Definició:

Les barreres arquitectòniques són tots els destorbs o obstacles físics que dificulten o impedeixen la llibertat de moviment de les persones. N'hi ha de tres tipus: urbanístiques (a la via pública), d'edificació i del transport.

Les barreres de comunicació són les que dificulten o impedeixen la comprensió, captació i emissió de missatges, així com en l'ús dels mitjans tècnics disponibles.

Les barreres socials són les que dificulten o impedeixen el desenvolupament de les persones amb diversitat funcional en àmbits com l'educatiu, laboral i de relacions interpersonals, discriminant-les i estigmatitzant-les. A les dones amb discapacitat encara els afecten més aquestes barreres a causa de la discriminació de gènere que pateixen i que les relega dins de la societat.

Adaptació:

Les barreres arquitectòniques són els obstacles i les barreres que dificulten el moviment de les persones.

Estan en els carrers, els edificis i els transports.

Les barreres de comunicació són les que dificulten un missatge o conversació entre dos o més persones.

Les barreres socials són les que no accepten a persones amb algun tipus de discapacitat, siga en el treball o en un altre tipus de relacions.

Les dones amb discapacitats són menys acceptades que els homes, ja que en el món, la dona està menys valorada que l'home.

Fotografia núm. 9 Lluita

Els obstacles són tan forts com les nostres febleses. Després d'haver-los superat veiem que no foren més que molèsties en el camí. I això que quan els vèiem semblaven que anaven a fer-nos molt de mal!!! Si mostrem solidesa, si rodem amb força, res no atura el nostre camí.

Definició:

Esforç gran, extrem, per obtenir alguna cosa, per evitar o eliminar un mal.

Al voltant del 10% de la població mundial (650 milions de dones i homes) manifesta algun tipus de discapacitat i s'enfronta a un munt d'obstacles físics i socials que dificulten –quan no impedeixen- el seu accés a l'educació, al treball remunerat –fins i tot si compten amb bona preparació-, a la informació, a una adequada assistència mèdica i sanitària, a moure's amb llibertat, etc. En definitiva, se'ls impedeix desenvolupar el seu propi projecte de vida. Una part d'aquests 650 milions de persones amb diversitat funcional, les que tenen oportunitat de

prendre consciència de la seua situació i dels seus drets, amb la seua lluita diària i el seu activisme social –més el suport d'altres ciutadanes i ciutadans-, aconsegueixen visibilitzar el col·lectiu i les seues reivindicacions.

Adaptació:

Lluitar és posar tota la força i les ganes per a aconseguir una cosa o fer que desaparega.

El 10% de tota la gent que existeix en el món pateix algun tipus de discapacitat.

Els i elles lluiten per a aconseguir una bona educació, un bon treball, una bona sanitat, i una bona llibertat.

Algunes d'aquestes persones, amb molta lluita i molt d'esforç, aconsegueixen explicar la seva situació, per a que la resta del món ho sàpiga, i ho canvie.

Fotografia núm. 10 Empatia

Sovint l'empatia és un sentiment tan difícil de sentir com menjar sopa de lletres amb forquilla: la sopa s'escorre sense arribar a alimentar com l'empatia és un concepte que passa sense endinsar-se en les ments i en els cors. Potser calga fer les lletres més grans, el crit més fort, el sentiment més profund, per poder incorporar l'actitud de posar-se en les sabates dels altres?

Definició:

L'empatia és l'habilitat d'interpretar de manera correcta els pensaments, desitjos, sentiments o preocupacions d'altres persones, sense haver de compartir necessàriament les seues opinions ni haver d'estar d'acord amb la seua manera d'interpretar la realitat. És com «posar-se en la pell» de l'altra persona per a comprendre-la millor i respondre de forma adequada.

Tampoc ha d'implicar manifestar simpatia ja que aquesta implica una valoració positiva, mentre que l'empatia no ha de pressuposar cap valoració de l'altra persona. L'empatia facilita una millor comprensió de les reaccions, emocions i opinions alienes, i anar més enllà de les diferències, la qual cosa augmenta la tolerància en les interaccions socials.

Una habilitat bàsica per a entendre a una altra persona és saber escoltar-la.

Adaptació:

L'empatia és conèixer i entendre el que pensa o com es sent una persona, sense tenir les mateixes opinions, idees o gustos.

És com si et posares dins de la pell de l'altra persona i conegueres tot el que sent.

L'empatia ajuda a comprendre a les altres persones, i per tant, incrementa les relacions entre les persones.

Per a entendre a una persona és molt important escoltar-la.

Fotografia núm. 11 Recursos

Sense recursos no hi ha autonomia personal ni existeixen opcions d'iniciar una vida independent. Per a posar en marxa projectes i per a desenvolupar plans vitals cal comptar amb tot el necessari perquè els resultats siguin òptims.

Definició:

Els recursos es defineixen com ajudes o mitjans dels quals una persona se serveix per a aconseguir un fi o satisfer una necessitat. En el cas de les persones amb diversitat funcional els recursos -tant humans, econòmics, mecànics o tecnològics- cobren més importància, si cap, en convertir-se en factors decisius per a compensar els handicaps derivats de les deficiències físiques, mentals, intel·lectuals o sensorials que manifesten.

Adaptació:

Els recursos són ajudes que utilitzen les persones per a aconseguir o fer qualsevol cosa.

Els recursos de les persones amb diversitat funcional tenen més importància, ja que aquestes persones pateixen dificultats relacionades amb la ment, el cos o els sentits.

Fotografia núm. 12 Economia domèstica

Fan tant els diners!!! Podem estar ben plantats només amb les monedes justes. La justícia en la possessió de la riquesa és el gran mètode isonomitzant i accessibilitzador!: si en tenim prou, estarem a la mateixa altura.

Definició:

Les economies de les persones amb diversitat funcional solen tenir un factor comú: la seua precarietat. En la majoria de casos són economies de supervivència, com desgraciadament també els succeeix a moltes i molts membres de la nostra societat, però amb un grau d'inestabilitat més amenaçador perquè les alternatives de les persones amb discapacitat per a superar les retallades puntuals dels seus ingressos, o les situacions d'emergència per despeses derivades de les seues necessitats especials, són molt reduïdes. Les dones amb diversitat funcional, a causa de la desigualtat de gènere que encara avui existeix, pateixen discriminació múltiple en suportar les injustícies socials pròpies que s'apliquen a les persones amb discapacitat, i per les injustícies pròpies pel fet de ser dones.

Adaptació:

La riquesa que tenen les persones amb diversitat funcional té una cosa en comú: que no els sol durar molt.

Aquesta riquesa només els arriba per sobreviure, com els passa a tantes persones i famílies.

Aquests diners no sempre són segurs,
ja que les persones amb diversitat funcional
gasten més diners en les seves necessitats especials,
que la resta de persones no gastem.
Especialment les dones estan molt discriminades,
a causa que són vistes inferiors als homes.

Fotografia núm. 13 Autonomia personal

Tenir autonomia personal no significa que no necessites a ningú i que sigues autosuficient. Totes les persones necessitem d'altres fonts d'energia positiva quan el nostre circuit baixa d'intensitat, o podem ser font d'alimentació per a altres que patisquen una baixada de tensió.

Definició:

L'autonomia personal es pot definir com la capacitat de les persones de pensar per si mateixes i prendre les seues decisions per pròpia iniciativa. Tots dos atributs estan relacionats amb el paradigma de la vida independent, tal com és promogut pels col·lectius de persones amb diversitat funcional. «Res sobre nosaltres sense nosaltres».

Adaptació:

L'autonomia personal és el poder que té una persona de pensar i actuar per ella mateixa.
Està relacionat amb la vida independent,
que significa la vida d'u mateix.
Les persones amb diversitat funcional diuen:
<<Res sobre nosaltres sense nosaltres>>.

Fotografia núm. 14 Igualtat d'oportunitats

A qui l'importa el color que lluiu? Podeu fer-ho? Teniu l'oportunitat: només feu-ho!!!

Definició:

La igualtat és un principi fonamental i bàsic de la noció de drets humans, juntament amb la dignitat humana i la universalitat. Com s'enuncia en l'article 1 de la Declaració Universal de Drets Humans, «tots els éssers humans naixen lliures i iguals en dignitat i drets». La igualtat d'oportunitats és una idea de justícia social que propugna que un sistema és socialment just quan totes les persones tenen les mateixes possibilitats d'accedir al benestar social i poden exercir els mateixos drets polítics i civils. Per tant, la igualtat d'oportunitats real i efectiva és la condició per la qual totes les persones tenen les mateixes possibilitats en l'àmbit laboral, social, cultural, econòmic o polític, sense que cap obstacle, actitud o estereotip les limiten.

Adaptació:

La igualtat, la dignitat i la universalitat
són drets que tenim totes les persones.

En l'article 1 de la Declaració Universal de Drets Humans es diu:
<<Tots els éssers humans naixen lliures i iguals en dignitat i drets>>.
La igualtat d'oportunitats és una idea justa per a que
totes les persones siguin tractades de la mateixa manera.
La igualtat d'oportunitats és que totes les persones
puguin ser iguals en el treball, la riquesa, la cultura o el dia a dia,
sense que tinguin cap tipus de problema.

Fotografia núm. 15 Diversitat funcional

No hi ha ningú que servisca per a tot; no hi ha ningú que no servisca per a res. Tot es tracta de saber desplegar les funcions socials d'una manera adient. Potser, fins que un mal desplegament, un no-saber-obrir-adequadament l'eina social deixi fora de joc a aquell o aquella que poden dur a terme una de les funcions més importants. Això es diu «ignorància al desplegar les funcions socials».

Definició:

El terme «diversitat funcional» té els seus orígens en el Moviment de Vida Independent i es va proposar per a denominar al col·lectiu de dones i homes que manifestem algun tipus de discapacitat, bandejant d'una vegada tants adjectius sustantivitzats, sempre amb rerefons negatiu, que s'han usat al llarg de la història per a denominar a aquest col·lectiu (invàlids, paralítics, subnormals, minusvàlids, disminuïts, discapacitats,...). Persona amb diversitat funcional fa referència a una funcionalitat diferent i no indica que ningú siga inferior a ningú. (Més informació en http://forovidaindependiente.org/el_modelo_de_la_diversidad/)

Adaptació:

El Moviment de Vida Independent
va crear el terme <diversitat funcional>
per a referir-se a dones i homes
que pateixen alguna discapacitat.
Així han acabat amb les paraules negatives
que abans s'utilitzaven, com: invàlid, subnormal, disminuït...
Una persona amb diversitat funcional
funciona diferent de les demás,
però això no significa que siga menys que ningú.

Fotografia núm. 16 Vida independent

«No em mareges amb la velocitat que et dóna estar connectat a l'energia elèctrica: deixa'm prendre la decisió de permetre que en mi cresquen les flors lentament. Jo prendré les meues decisions».

Definició:

La vida independent fa referència a la capacitat de poder controlar, fer front i prendre les

pròpies decisions per part de les persones amb diversitat funcional sobretot allò que afecta les seues vides, comptant amb els pertinents recursos humans, productes de suport, així com tecnològics, que siguen necessaris per a fer-ho possible. (Més informació en <http://forovidaindependiente.org>)

Adaptació:

La vida independent és poder fer, controlar i decidir les coses que cada persona amb diversitat funcional considere importants per a la seva vida.

Per a fer-ho, compten amb l'ajuda dels humans i de la tecnologia.

Fotografia núm. 17 Professionals

No hi ha res com deixar fer a una o un expert que ajude a ser més lliures i independents a les persones amb diversitat funcional.

Definició:

Persona que exerceix una professió. Però les i els professionals que atenen a les persones amb algun tipus de discapacitat fan alguna cosa més del seu ofici que una simple professió. És molt important, a més, que tinguen ben desenvolupada la intel·ligència emocional per a para reconèixer i gestionar de manera correcta sentiments propis i alens.

Adaptació:

Una o un professional és una persona que realitza una professió.

Els i les professionals que ajuden a les persones amb alguna discapacitat, fan molt més que un treball.

Tenen una gran intel·ligència emocional, que significa que han de conèixer les emocions que senten ells mateixos i els altres.

Fotografia núm. 18 Assistència personal

Es pot ser transparent i tenir un interior preparat per a donar llum. Comptar amb la instal·lació per a ser llum, ser el recipient d'un llamp. Però, de vegades, cal una xicoteta empenta vital anomenada assistència personal: que ens subjecte, que ens sostinga, que ens connecte al corrent.

Definició:

L'assistència personal és el servei prestat per un assistent o assistenta personal que realitza o col·labora en tasques de la vida quotidiana d'una persona amb diversitat funcional que no pot fer per si sola, en vista a fomentar la seua vida independent, promovent i potenciant la seua autonomia personal en tots els àmbits. És la pròpia persona amb discapacitat qui pren sempre les decisions sobre el que li afecta; l'assistent o l'assistenta personal solament

assisteix, NO cuida.

Les persones amb diversitat funcional que poden rebre assistència personal han de tenir capacitat, elles mateixes o través del seu representant legal o guardador de fet, per a acordar els serveis que necessiten, controlar-los i donar instruccions a l'assistenta o assistent personal. Totes les condicions que s'establisquen han de quedar reflectides en un contracte que signaran la persona amb discapacitat, o el seu representant, i la pròpia assistent. L'horari de treball serà individual i adaptat a les necessitats de la persona assistida.

(Més informació en

<http://forovidaindependiente.org/precisiones-sobre-la-asistencia-personal-bajo-el-modelo-de-vida-independiente/>)

Adaptació:

L'assistència personal és quan una o un professional ajuden a una persona amb diversitat funcional a fer la seva feina del dia a dia.

També l'ajuda perquè siga més independent, i pugui anar fent coses ella sola, sense ajuda.

La persona amb discapacitat és qui pren les decisions, i l'assistent personal ajuda al que ell o ella necessita.

No és un cuidador o cuidadora.

Les persones que poden tenir assistència personal han de dir els serveis que necessiten, i donar-los instruccions a l'assistenta o assistent.

Tot el que acorden ha de quedar escrit en un contracte que signaran la persona discapacitada o el seu representant, i l'assistenta o assistent personal.

Les hores de treball dependran de cada persona.

Fotografia núm. 19 Sexualitat

Tot i que les nostres cames siguin cames que roden, o que els nostres ulls siguin les nostres mans, o que el nostre funcionament intel·lectual siga inferior a la mitjana, també allò que està entre les cames ens fa ser persones amb sexualitats diverses. També tenim sexualitat. Sense ales, el nostre desig vola, en un viatge d'anada i tornada, des de la nostra pell fins el nostre cervell; sacseja les nostres glàndules i excita els nostres somnis –mentre dormim o mentre, despertes, somniem-. Home, dona, xica, xic,... pell gaudint junt a l'altra pell,... no importen gaire ulls, oïdes, cames –llargues i articulades o circulars i radials-... Sí importen cos,... calor,... plaer,... desig,... ella,... ell,... ells,... elles,... Potser amor...!

Definició:

Tot i que les nostres cames siguin cames que roden, o que els nostres ulls siguin les nostres mans, o que el nostre funcionament intel·lectual siga inferior a la mitjana, tenim capacitat per a excitar-nos, estimar-nos, sentir-nos. També tenim sexualitat i aquesta és diversa. Sense ales, el nostre desig vola, en un viatge d'anada i tornada, des de la nostra

pell fins el nostre cervell; sacseja les nostres glàndules i excita els nostres somnis –mentre dormim o mentre, despertes, somniem-. Home, dona, xica, xic,... pell gaudint junt a l'altra pell, o amb la nostra pròpia pell... No importen gaire ulls, oïdes, cames –llargues i articulades o circulars i radials-... Sí importen cos,... calor,... plaer,... desig,... ella,... ell,... ells,... elles,... Potser amor...!

Adaptació:

Encara que les nostres cames roden,
o que els nostres ulls siguen les nostres mans,
o que la nostra ment no funcione igual a la resta de persones,
tenim capacitat per a excitar-nos, estimar-nos, sentir-nos.
També tenim sexualitat, i aquesta pot ser de moltes maneres.
Sense ales, les nostres ganes volen,
des de la nostra pell fins al nostre cervell;
meneja els nostres òrgans i excita els nostres somnis
-mentre dormim o mentre, despertes, somniem.
Home, dona, xica, xic... pell disfrutant al costat de l'altra pell,
o amb la nostra pròpia.
No importen els ulls, les cames...
Sí importen el cos, calor, ganes, ella, ell, ells, elles... Potser amor...!

Fotografia núm. 20 Dones amb diversitat funcional

Posar-se en les sabates d'una dona amb discapacitat és adonar-se de com és de difícil fer passos perquè se'ls reconega que també són dones, és adonar-se de com és de complicat caminar cap al nostre dret a decidir sobre els nostres cossos, la nostra sexualitat i les nostres vides, és escoltar missatges desapoderants com: tu no saps res, tu no pots ser mare, tu no pots tindre parella, tu no...

Unes sabates que porten el llast del patriarcat, l'heteronorma, l'androcentrisme i el capacitisme que impedeixen a les dones amb discapacitat ser protagonistes de les seues vides.

Definició:

Ser dona amb diversitat funcional marca una trajectòria de múltiple discriminació i afegeix barreres que dificulten l'exercici dels seus drets, la participació social així com l'accés a la formació, l'ocupació, la salut, la vida independent, els afectes i la sexualitat. És clau incloure la perspectiva de gènere en les polítiques públiques de discapacitat, tindre en compte les necessitats i demandes específiques de les dones, promoure el seu apoderament individual i col·lectiu i visibilitzar les seues veus.

Adaptació:

Ser dona amb diversitat funcional suposa ser discriminada en molts aspectes com els seus drets, la vida social, el treball, la salut, les relacions i la sexualitat.

Hem de donar-li importància al gènere en la discapacitat,
les necessitats que demanen les dones,
fer-les fortes, i donar a conèixer el que elles pensen i volen.